

ØF-notat 09/2017

Evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Videregående skoler i Oppland

av

Tonje Lauritzen
Asbjørn Kårstein

Østlandsforskning ble etablert i 1984. Instituttet har siden 2011 vært organisert som et aksjeselskap med Hedmark og Oppland fylkeskommuner, Høgskolen i Lillehammer, Sparebanken Hedmark og Stiftelsen Østlandsforskning som eiere. Østlandsforskning er lokalisert på Lillehammer, men har også et kontor på Hamar.

Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling. Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

- Næringsliv og regional utvikling
- Velferd, organisasjon og kommunalforskning

Østlandsforskning viktigste oppdragsgivere er departementer, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

ØF-notat 09/2017

Evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Videregående skoler i Oppland

av

Tonje Lauritzen
Asbjørn Kårstein

østlandsforskning
EASTERN NORWAY RESEARCH INSTITUTE

Tittel: Evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste. Videregående skoler i Oppland.

Forfatter: Tonje Lauritzen og Asbjørn Kårstein

ØF-notat nr.: 09/2017

ISSN nr.: 0808-4653

Prosjektnummer: 1349

Prosjektnavn: OFK Evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste.

Oppdragsgiver: Oppland fylkeskommune

Prosjektleder: Tonje Lauritzen

Referat: Evalueringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er gjort på oppdrag av Oppland fylkeskommune. Datamaterialet er dokumenter fra fylkeskommunen, og intervjuer med rektorer og sosialpedagogiske rådgivere ved fire skoler, samt gruppeintervjuer med elever ved to skoler. Evalueringen viser at den sosialpedagogiske funksjonen ivaretas på ulike måter ved alle skolene. Arbeidsdelingen mellom aktører som inngår i den sosialpedagogiske ressursen er tydelig ved alle skolen, men det varierer hvordan arbeidet er delt mellom aktører i elevtjenesten. Samarbeidet i elevtjenesten ved skolene erfares som godt. Elevene opplever at tjenesten er god, men ønsker mer informasjon om tjenesten og økt tilgjengelighet slik at flere elever tar kontakt ved behov. Basert på funnene har Østlandsforskning kommet med anbefalinger relatert til kompetanse, samarbeid, informasjon, tilgjengelighet, og fysisk plassering på skolen.

Emneord: Evaluering, sosialpedagogisk rådgivningstjeneste, elevtjeneste, videregående opplæring

Dato: August 2017

Antall sider: 38

Pris: Kr 80,-

Utgiver: Østlandsforskning
Postboks 223
2601 Lillehammer

Telefon 61 26 57 00
Telefaks 61 25 41 65
epost: post@ostforsk.no
<http://www.ostforsk.no>

Publikasjonen er vernet etter åndsverkloven. Eksemplarframstilling utover til privatbruk, er bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtalt med Kopinor (www.kopinor.no). Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatnings- og straffeansvar.

FORORD

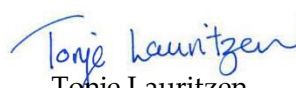
Oppland fylkeskommune (OFK) henvendte seg til Østlandsforskning i februar 2017 for bistand til å evaluere fylkets sosialpedagogiske rådgivningstjeneste. Oppdraget er initiert av Fylkestinget. Fylkesrådmannen har fått i oppdrag å evaluere rådgivningstjenesten i Oppland. Dette notatet omhandler sosialpedagogisk rådgivningstjeneste, og i 2016 ble utdannings- og yrkerådgivningstjenesten evaluert av Høgskolen i Lillehammer (HiL), nå Høgskolen i Innlandet (HINN). Helserrådgivertjenesten ble evaluert av Innlandet Revisjon i 2012.

Evalueringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste bygger på intervjuer med sosialpedagogiske rådgivere, rektorer og en leder av elevtjenesten ved fire videregående skoler, og elever ved to av de videregående skolene. Oppdraget er gjennomført innenfor rammen av 3 ukesverk.

Østlandsforskning takker for oppdraget, og for et godt samarbeid med Oppland fylkeskommune. En særlig takk til informantene som har satt av tid til å dele sine erfaringer med og syn på rådgivningstjenesten med oss.

Lillehammer, august 2017

Trude Hella Eide
forskningsleder

Tonje Lauritzen
prosjektleder

INNHOOLD

Sammendrag	5
1 Innledning	9
1.1 Metode.....	9
2 Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste	11
2.1 Opplæringslova	11
2.2 Nasjonale retningslinjer	12
2.3 Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste i Oppland.....	12
2.3.1 IKO-modellen.....	14
2.4 Tidligere forskning og evalueringer	14
3 Resultater	17
3.1 Organisering av sosialpedagogiske ressurser ved skolene	17
3.1.1 Skole A	17
3.1.2 Skole B	18
3.1.3 Skole C	20
3.1.4 Skole D	21
3.1.5 Likheter og ulikheter i organiseringen mellom skolene	22
3.2 Samarbeid og tilgjengelighet	23
3.2.1 Organisering og aktører i elevtjenesten	23
3.2.2 Koordinering, samordning og samarbeid i elevtjenesten	24
3.2.3 Behov for og tilgjengelighet til elevtjenesten	25
3.2.4 Erfaringer med elevtjenesten	27
4 Drøfting og anbefalinger	29
4.1 Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste	29
4.2 Elevtjenesten	30
4.3 Oppsummering og anbefalinger	31
Referanseliste	33
5 Vedlegg	35
5.1 Vedlegg 3: Temaguide sosialpedagogisk rådgiver	35
5.2 Vedlegg 2: Temaguide rektorer	36
5.3 Vedlegg 3: Intervjuguide elever	36

SAMMENDRAG

Dette notatet omhandler en evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste ved de videregående skolene i Oppland. Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er en av flere tjenester inn under det som i Oppland kalles elevtjenesten ved de videregående skolene. Elevtjenesten omfatter utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder), sosialpedagogisk rådgiver, helserådgiver og oppfølgingstjenesten (OT).

Evalueringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste har fokusert på temaene:

- Organisering og ressursbruk ved skolene
- Kartlegging av kompetanse blant rådgiverne
- Samarbeid mellom aktørene i elevtjenesten
- Elevers erfaringer med sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Evalueringen baserer seg på dokumenter fra Oppland fylkeskommune og intervjuer med i hovedsak sosialpedagogiske rådgivere, rektorer og elever ved et utvalg skoler i fylket. På bakgrunn av vurderingene rundt de nevnte temaene gir Østlandsforskning anbefalinger om organiseringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste og elevtjenesten ved skolene i Oppland.

Sentrale funn og anbefalinger

Det er noen variasjoner i hvordan den sosialpedagogiske ressursen ved de fire skolene i utvalget er organisert og fordelt. Felles for alle skolene er at det er flere personer som ivaretar den sosialpedagogiske funksjonen. Foruten sosialpedagogisk rådgiver er det miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt, og det kan være helserådgiver eller andre ansatte. En skole har ikke sosialpedagogisk rådgiver, men har fordelt denne stillingsressursen på alle kontaktlærerne.

Det er noe ulikt hvilke oppgaver de sosialpedagogiske rådgiverne har ved skolene. Det avhenger av kompetanse og interessefelt. Noen jobber mer mot enkeltelever, mens andre jobber på systemnivå. Likt ved skolene er det imidlertid at sosialpedagogisk rådgiver jobber mindre utadrettet i skolemiljøet og utenfor skolen enn miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt gjør.

Ved alle skolene er det en oppfatning om at samarbeidet mellom aktørene i elevtjenesten ved skolen fungerer godt, og at skolen tilbyr den rådgivningen som elevene har krav på.

Elevene erfarer også at de får det de har krav på, men ønsker seg at tjenesten gjøres mer kjent for å sikre at flere elever tar kontakt ved behov.

Elevtjenesten er samlokalisert ved de fire skolene, og dette sees som positivt fra skolens side. Elevene ser også fordeler ved denne måten å organisere det på, samtidig som de er redd for at samlokaliseringen er stigmatiserende fordi det blir synlig at du oppsøker hjelp når du går dit.

Basert på disse funnene har Østlandsforskning følgende anbefalinger knyttet til sosialpedagogisk rådgivningstjeneste i Oppland:

- Sosialpedagogisk rådgivning er en lovpålagt tjeneste, og tilbudet sikres ved ansettelse av sosialpedagogiske rådgivere med relevant kompetanse og interesse for å arbeide med og mot elever, foresatte og lærere og klasser.
- Det ses som positivt med bredt sammensatte Elevtjeneste-team med variert erfaringsbakgrunn og kompetanse. Elevtjenesten står overfor mange ulike oppgaver og utfordringer som krever forskjellige tilnærminger og perspektiver.
 - Samarbeidet mellom miljøarbeidere og sosialpedagogisk rådgiver sees som særlig viktig. Miljøarbeidere som er mye ute blant elevene, og som er flinke til å oppsøke, få kontakt og få øye på potensielle behov, er viktig for å fange opp elever og situasjoner det ellers kan være vanskelig å få øye på.
- Det er viktig med god og konkret informasjon om hva elevtjenesten generelt, og sosialpedagogisk rådgivningstjeneste spesielt, kan bistå med. Virkemidler i dette arbeidet kan være:
 - En mer relevant, informativ og tilgjengelig hjemmeside for tjenesten ved hver av skolene
 - Muntlig orientering i forbindelse med skolestart, men også utover i skoleåret
 - Kortfattet informasjonsskriv om elevtjenesten, hvem de er og hva de kan bistå med
 - Kontaktinformasjon hengt opp i alle klasserom
 - Elevtjeneste-appen som er under utprøving vil trolig være et positivt verktøy
- Det er viktig at sosialpedagogisk rådgiver setter av faste tidspunkt i løpet av uka hvor besøk fra elever / elevsamtaler skal være prioritert. Om man er ute av kontoret eller opptatt er det viktig å gi beskjed om når man neste gang kan treffes.
- Det vil være positivt om sosialpedagogisk rådgiver deltar på enkelte sosiale aktiviteter, som f.eks. frokost, for å gjøre seg kjent og bli synlig for elevene. Dette vil trolig både bidra til å spre kunnskap om hva sosialpedagogisk rådgiver kan bistå med å senke terskelen for å ta kontakt.
- Fysisk plassering av elevtjenesten er ikke likegyldig. Det er en fordel om teamet kan sitte noenlunde samlet for å lette kontakt, samarbeid og informasjonsflyt – gjerne også sammen med PPT. Det er også en fordel om tjenesten kan plasseres et

sted som er forholdsvis skjermet, men likevel lett tilgjengelig, det vil si en plassering relativt nær områder der elevene naturlig ferdes.

- Evalueringen viser at en bør holde fast ved en samordning av elevtjenesten for å sikre kompetansedeling og – utvikling både internt ved elevtjenesten, på skolen og mellom skolene.

1 INNLEDNING

Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er en av flere tjenester inn under det som i Oppland kalles elevtjenesten ved de videregående skolene. Elevtjenesten omfatter utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder, sosialpedagogisk rådgiver, helserådgiver og oppfølgingstjenesten (OT). Evalueringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste ved videregående skoler i Oppland, som dette notatet omhandler, fokuserer på temaene:

- Organisering og ressursbruk ved skolene
- Kartlegging av kompetanse blant rådgiverne
- Samarbeid mellom aktørene i elevtjenesten
- Elevers erfaringer med sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Datamaterialet er dokumenter fra Oppland fylkeskommune og intervjuer med i hovedsak sosialpedagogiske rådgivere, rektorer og elever ved et utvalg skoler i fylket.

På bakgrunn av vurderingene rundt de nevnte temaene gir Østlandsforskning anbefalinger om organiseringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste, og elevtjenesten ved skolene i Oppland.

1.1 Metode

Evalueringen er basert på dokumenter fra fylkeskommunen, og til sammen åtte intervjuer med sosialpedagogiske rådgivere, leder av elevtjenesten og rektorer, samt to gruppeintervjuer med elever.

Det ble valgt ut fire skoler i samråd med oppdragsgiver. Disse fire skolene har ulik størrelse og rådgivningstjenesten er organisert på forskjellige måter og vil kunne gi kunnskap både om likheter og forskjeller når det gjelder sosialpedagogisk rådgivningstjeneste ved skolene.

Dokumenter

Dokumentene vi fikk tilgang på fra fylkeskommunen, ga informasjon om kompetansebakgrunnen til sosialpedagogiske rådgivere, og organisering av den sosialpedagogiske ressursen ved skolene.

Intervjuer med sosialpedagogiske rådgivere

Intervjuene med de sosialpedagogiske rådgiverne ved skolene foregikk som telefonintervjuer. Ved en av skolene er den sosialpedagogiske ressursen fordelt på kontaktlærerne og vi foreslo et gruppeintervju via video/skype med et utvalg av kontaktlærerne. Dette lot seg ikke gjennomføre og vi intervjuet isteden leder av elevtjenesten ved skolen over telefon.

Temaer vi tok opp i intervjuene var kompetanse, arbeidsoppgaver og utførelse av arbeidsoppgavene, samarbeid med andre deler av elevtjenesten, og hvorvidt de erfarer at elevene får den rådgivningen de har krav på med fokus på elevenes behov og rådgivernes tilgjengelighet.

Intervjuer med rektorer

Intervjuene med rektorer ble gjennomført på telefon, og temaer vi snakket om var prioriteringer av rådgiverressursen og organiseringen av elevtjenesten med særlig fokus på sosialpedagogisk rådgivningstjeneste, samt deres vurdering av hvorvidt elevene får den veiledningen de har krav på.

Gruppeintervjuer med elever

Det ble gjennomført to fokusgruppeintervjuer med elever. Intervjuene fant sted på skolene. Skolene, via sosialpedagogisk rådgiver og rektor, rekrutterte relevante informanter. Relevante informanter i denne evalueringen, er elever som har deltatt i fellesaktiviteter i regi av sosialpedagogisk rådgiver eller andre sosialpedagogiske ressurser. Hver gruppe var på fem til seks elever. Intervjuene ble tatt opp på bånd.

Tema for diskusjon blant elevene er deres kjennskap til sosialpedagogisk tjeneste og hvorvidt de kjenner til sosialrådgiveres rolle og ansvarsområder, og om elevtjenesten dekker deres behov, og oppleves tilgjengelig.

Før vi presenterer funnene fra datainnsamlingene, gjør vi kort rede for nasjonalt lovverk og retningslinjer, Oppland fylkeskommunes elevtjeneste og tidligere forskning og evalueringer. Til slutt i notatet drøftes funnene opp mot tidligere forskning og Østlandsforsknings anbefalinger presenteres.

2 SOSIALPEDAGOGISK RÅDGIVNINGSTJENESTE

2.1 Opplæringslova

I Opplæringslova § 9-2 Rådgiving og skolebibliotek, står det:

«Elevane har rett til nødvendig rådgiving om utdanning, yrkestilbod og yrkesval og om sosiale spørsmål. Departementet gir nærmare forskrifter.

Elevane skal ha tilgang til skolebibliotek. Departementet kan gi nærmare forskrifter.»

Om sosialpedagogisk rådgivning står det i forskriften til Opplæringsloven §22-2:

«Den enkelte eleven har rett til nødvendig rådgiving om sosiale spørsmål. Formålet med den sosialpedagogiske rådgivinga er å medverke til at den enkelte eleven finn seg til rette i opplæringa og hjelpe eleven med personlege, sosiale og emosjonelle vanskar som kan ha noko å seie for opplæringa og for eleven sine sosiale forhold på skolen.

Ved behov kan eleven få hjelp til mellom anna å:

- klarleggje problem og omfanget av desse
- kartleggje kva skolen kan medverke til, og om det er behov for hjelpeinstansar utanom skolen
- finne dei rette hjelpeinstansane og formidle kontakt med desse.

Eleven skal bli møtt med respekt av personalet på skolen i forhold til sine sosiale, personlege og emosjonelle problem.

Personalet på skolen skal ha tett kontakt og samarbeid med hjelpeinstansar utanfor skolen og heimen slik at det blir samanheng i tiltaka rundt eleven.»

Det er som vi ser, lovpålagt å ha en rådgivningstjeneste i skolen, og per i dag er forholdet 1 time per uke per 25 elever. Imidlertid er det opp til skolene hvordan de fordeler ressursen mellom utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder og sosialpedagogisk rådgiver.

2.2 Nasjonale retningslinjer

På Utdanningsdirektoratets hjemmesider står det at den sosialpedagogiske rådgivningen skal «hjelp elevene med personlige, sosiale og emosjonelle problemer som kan ha betydning for elevens opplæring og sosiale forhold på skolen». Videre står det at hjelpen kan inneholde kartlegging av problemer og omfang, avklare hva skolen kan hjelpe til med, og eventuelt hjelpe til å kontakte andre hjelpeinstanser. Sosialpedagogisk rådgiver berører arbeidsfeltene til skolehelsetjenesten eller helsesrådgivere på videregående skole, og pedagogisk-psykologisk-tjeneste (PPT) (Utdanningsdirektoratet, 2017).

Videre fremheves det fra Utdanningsdirektoratet at det er noen sentrale forhold som har betydning for kvaliteten på tjenesten: tilgjengelighet og utbytte, organisering, ledelse og utvikling, og kompetanse. Når det gjelder det første punktet skal tilbudet være kjent for elever og foreldre, og tilgjengelig på skolen, og elevene skal få informasjon, opplæring og veiledning slik at de finner seg godt til rette på skolen og kan gjøre gode valg for fremtiden. Utdanningsdirektoratet peker på at rådgivningen skal være hele skolens ansvar, en integrert del av skolens virksomhet, forankret hos skoleeier og ledelsen, tett kontakt med lokalt arbeidsliv, skolehelsetjenesten og andre relevante aktører og en del av skolens arbeid med kvalitetsutvikling. Når det gjelder kompetanse bør skolen ha både bredde- og spisskompetanse i rådgivningen, samt systemer for å nyttiggjøre seg ekstern kompetanse (Utdanningsdirektoratet, 2009). I denne evalueringen er hovedfokuset på tilgjengelighet, og organisering og ledelse. Vi er også inne på rådgiveres kompetanse og sammensetning i elevtjenesten.

2.3 Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste i Oppland

I Oppland har fylkeskommunen en elevtjeneste på hver av de videregående skolene. På Oppland fylkeskommune sine hjemmesider som sist ble oppdatert i 2016, står det at elevtjenesten består av utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder, sosialpedagogisk rådgiver, helsesrådgiver og oppfølgingstjenesten (OT) (Oppland fylkeskommune, 2017a). OT ble administrativt vedtatt som en del av elevtjenesten i 2015.

I Opplands fylkeskommunes strategiplan gjøres det kort rede for hver av aktørens funksjon. Om kontaktlærere står det at de har den tettteste oppfølgingen av elevene, både faglig og sosialt. Sosialpedagogisk rådgiver skal medvirke til at elevene finner seg til rette på skolen, mens helsesrådgiver skal bidra til forbyggende helsearbeid individuelt og klassevis. Utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder skal utføre tjenester og aktiviteter som hjelper personer til å ta valg når det gjelder utdanning, opplæring og arbeid, uavhengig av alder og tidspunkt i livet. OT skal ha oversikt over sin målgruppe som er ungdom med rett til videregående opplæring, etablere kontakt med enkeltungdom og gi tilbud om veiledning og kompetansehevede tiltak, samt koordinere kommunale,

fylkeskommunale og statlige instanser som har ansvar for målgruppa (Oppland fylkeskommune, 2013).

I Oppland er PPT lokalisert ved skolene og har faste møter med elevtjenesten. Oppland fylke skiller seg ut fra mange andre fylker hvor PPT, og også OT og helserådgiver i mange tilfeller, er lokalisert utenfor skolen (Innlandet revisjon IKS, 2012; Buland et al, 2011). I Oppland fylkeskommune ser man mange fordeler ved å ha tjenestene på skolen, blant annet at det gir en mer helhetlig oppfølging av elevene og tettere samarbeid mellom rådgiverne (Oppland fylkeskommune, 2017a).

På hver av de ti videregående skolenes hjemmesider er det en snarvei til «Kontakt en rådgiver» (Oppland fylkeskommune, 2017d). På lista over rådgivere står elev- og lærlingeombud, kontaktlærer, skolehelsetjenesten, sosialpedagogisk rådgiver, utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder, OT, PPT og politiet og Nav. Det varierer noe mellom skolene hva det står om sosialpedagogisk rådgiver. Blant de fire skolene vi har hatt kontakt med i denne evalueringen, åpner alle siden med «Har du personlige problemer kan du få hjelp av sosialpedagogisk rådgiver». Videre har tre av skolene en liste over hva problemene kan være knyttet til:

- Venner
- Familieklassekamerater
- Lærere
- Skilsmisseproblematikk
- Seksualitet
- Ensomhet
- Sorg

Den fjerde skolen har andre punkter som viser til at elevene kan kontakte rådgiver om de har faglige, sosiale eller emosjonelle vansker som har betydning for opplæring, eller behov for veiledning når det gjelder skolearbeid, studieteknikk og arbeidsvaner. Det er også satt inn en punktliste over hva sosialpedagogisk rådgiver gjør opp mot elevene og samarbeidspartnere eller andre instanser. Tre av skolene har skrevet inn navn på rådgiver og to har skrevet inn kontaktinformasjon som hvor kontoret ligger og/eller telefonnummer.

Når det gjelder de sosialpedagogiske rådgivernes kompetanse viser kompetansekartleggingen fra fylkeskommunen at det er variasjon blant sosialpedagogiske rådgivere når det gjelder hva de har videreutdanning i. Det er ni sosialpedagogiske rådgivere i fylket, og seks av dem er med i kompetansekartleggingen vi fikk tilsendt fra fylkeskommunen. Alle seks har videreutdanning i rådgivning/veiledning, sosialpedagogikk eller pedagogikk. I tillegg varierer det fra emner innen helsefaglige videreutdanninger, språkfag og naturfag. To av de seks som er med i kartleggingen har ledelsesfag som del av sin formelle kompetansebakgrunn.

2.3.1 IKO-modellen

Oppland fylkeskommune er en av fem fylkeskommuner som er i et forskningsprosjekt i regi av Høgskolen i Oslo og Akershus, NOVA og AFI om hvorvidt innføringen av IKO-modellen kan gi økt gjennomføring i videregående opplæring (Oppland fylkeskommune, 2017c). Prosjektperioden varer ut 2019 og består av fem videregående skoler som prøver ut modellen og fem videregående skoler har rollen som kontrollskoler. Flere av skolene vi har vært i kontakt med deltar i prosjektet.

IKO-modellen er utviklet i Akershus fylkeskommune og står for Identifisering, Kartlegging og Oppfølging. I modellen legges det særlig vekt på utfordringer rundt overganger for elever som kan ha behov for midlertidig og periodisk tettere oppfølging. Identifiseringen skjer på grunnlag av fastsatte kriterier (i Akershus): grenseverdier for karakterer og fravær, melding om mistrivsel, urealistiske studie og yrkesvalg og kritiske ferdigheter i lesing, skrivning og regning. *Identifiseringen* er knyttet til å fange opp elever med mangelfullt utbytte av normal oppfølging, mens *kartleggingen* fokuserer på å finne årsaker til elevens utfordringer og definere videre behov for oppfølging. *Oppfølgingen* handler om å sette inn målrettede tiltak for å gi elevene et best mulig utbytte av skolegangen. Vi ser at de skolene som deltar i forskningsprosjektet definerer IKO-arbeidet som en del av elevtjenesten og/eller sosialpedagogisk arbeid.

Vi skal se at skolene organiserer elevtjenesten noe ulikt, og at alle skolene har en eller flere miljøkoordinatorer/miljøarbeidere/ungdomskontakter som de definerer inn i elevtjenesten og den sosialpedagogiske ressursen. Variasjonen i kompetansebakgrunn blant de sosialpedagogiske rådgiverne, ser vi at kan ha betydning for hvordan elevtjenesten er organisert og den sosialpedagogiske ressursen er fordelt. Før vi ser nærmere på organisering og fordeling av den sosialpedagogiske ressursen og samarbeidet i elevtjenesten, viser vi kort til tidligere forskning og evalueringer nasjonalt og regionalt.

2.4 Tidligere forskning og evalueringer

Når det gjelder tidligere forskning finner vi ingen nasjonal evaluering på rådgivningstjenesten etter 2011 da sluttrapporten fra evalueringen av skolens rådgivning gjennomført av SINTEF *På vei mot framtida – men i ulik fart?* ble publisert. I denne rapporten var konklusjonene knyttet til sosialpedagogisk rådgivning at til tross for at dette arbeidet har kommet litt i bakgrunnen av utdannings- og yrkes-rådgivning, så prioriteres det høyt i form av kompetanse, tid og ressurser ved mange skoler. Dette kan henge sammen med at omfanget av oppgavene er stort og fortsatt voksende, og med tyngre problematikk. Samtidig viser evalueringen at flere aktører er involvert i det sosialpedagogiske arbeidet, og at det i stor grad sees som hele skolens oppgave. Blant elevene nevnes kontaktlærer og helserådgiver som andre viktige aktører i dette arbeidet, mens de i mindre grad har en klar bevissthet om hvem som er sosialpedagogisk rådgiver. Lærerne uttrykker at

sosialpedagogisk rådgiver er en ressurs for dem i arbeidet med tilpasset undervisning og læringsmiljø for elever med utfordringer (Buland et al, 2011). I denne evalueringen kom det frem at flere videregående skoler arbeider for ulike grad av samlede elevtjenester ved å samlokalisere alle de i skolen som har som oppgave å følge opp elevene på ulike måter, som sosialpedagogisk rådgiver/sosiallærer, yrkes- og utdanningsrådgiver, spesialpedagogisk personale, OT, helsesøstre, og andre aktuelle. Dette er opplevd som en styrke blant de som har prøvd det ut (Buland et al, 2011).

Oppland fylkeskommune har etter den nasjonale evalueringen, evaluert deler av sin elevtjeneste, det vil si helserådgivertjenesten i 2012 (Innlandet Revisjon IKS, 2012) og utdannings- og yrkesrådgivning i 2016 (Haug, Schulstok og Bakke, 2016). I dette notatet er det sosialpedagogisk rådgivningstjeneste som evalueres, og selv om ikke funnene fra de tidligere evalueringene berører sosialpedagogisk rådgivningstjeneste direkte, kan de si noe om organiseringen av og samarbeidet mellom aktørene i elevtjenestene ved skolene.

I evalueringen om helserådgivere i Oppland, viser det seg at tjenesten tilfredsstillende enkeltlevenes behov, og at helserådgivernes systemarbeid noen ganger må vike fordi samtaler med enkeltelever prioritertes. Videre konkluderes det med at helserådgivertjenesten er «godt etablert i samspill med øvrige rådgivere», og det kommer frem at helserådgiverne selv vurderer samarbeidet som godt fungerende (Innlandet Revisjon IKS, 2012). I notatet *Tilgjengelig og samordnet* som omhandler utdannings- og yrkesrådgivningstjenesten, konkluderes det at det er utviklet gode systemer og organisasjonsformer for elevtjenesten i Oppland, men at skolene har et potensiale når det gjelder tilgjengelighet og synlighet overfor elevene. Anbefalinger basert på funnene fra evalueringen er en tydeliggjøring av målsetningen for tjenesten, grep for å bedre koordinering og samarbeid og tiltak knyttet til kompetanseutvikling og kompetansedeling (Haug, Schulstok og Bakke, 2016).

I det neste kapitlet gjør vi rede for våre resultater når det gjelder organisering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste og samarbeid i og tilgjengelighet til elevtjenestene ved skolene.

3 RESULTATER

3.1 Organisering av sosialpedagogiske ressurser ved skolene

Tre av de fire skolene i utvalget har ansatt en person som sosialpedagogisk rådgiver, men stillingene varierer i størrelse mellom skolene. Alle skolene har flere stillinger som de definerer som sosialpedagogiske ressurser, og derfor har vi i denne delen fokus på hvordan skolene organiserer og fordeler den sosialpedagogiske ressursen, oppgavefordelingen mellom dem som har en del av ressursen, og hvilken kompetanse de ansatte har.

3.1.1 Skole A

Skole A har i underkant av 1000 elever og fordeler sine sosialpedagogiske ressurser på følgende måte: De har en sosialpedagogisk rådgiver i full stilling (dvs 89 prosent for hun har fri i skoleferiene), og en miljøkoordinator i 100 prosent stilling. Totalt disponerer skolen en tidsressurs på 189 prosent til sosialpedagogisk arbeid. Det tilsvarer ca 0,19 prosent ressurs per elev.

Rektor har ikke har tro på å kombinere en rådgiverstilling med andre oppgaver og har derfor ansatt en person i full stilling. Sosialpedagogisk rådgiver ser også fordelene med å ha en full stilling som rådgiver for å følge opp oppgavene hun har. Det er mye å gjøre, og hun ser gjerne at de kunne vært flere, blant annet med tanke på at det kommer nye innføringsklasser til neste år forteller rådgiveren.

Sosialpedagogisk rådgiver har bakgrunn som sykepleier, og har også formell kompetanse innen pedagogikk, administrasjon og ledelse, psykososialt arbeid for unge og flerkulturell fagkompetanse. Miljøkoordinatoren er utdannet barnevernspedagog.

Sosialpedagogisk rådgiver og miljøkoordinator samarbeider godt i det psykososiale arbeidet synes sosialpedagogisk rådgiver. De samarbeider om ulike tilbud som aktiviteter hver onsdag, og ellers andre trivselstiltak ved skolen. De har likevel en klar arbeidsdeling mellom seg.

Sosialpedagogisk rådgiver opplever at hun har et stort handlingsrom som åpner opp for at hun kan følge «hjertelaget». En stor del av tiden går med til enkeltsamtaler med elever på kontoret. Elevene kommer av og til av seg selv, mens andre ganger kan det være lærere,

foreldre eller medelever som tar kontakt fordi de er bekymret for en elev, sønn eller datter, eller klassekamerat. Sosialpedagogisk rådgiver tillegger lang erfaring betydning for at hun i større grad veileder mer enn hun gir råd, slik hun gjorde tidligere. Hun har noen verktøy for å få samtalene med elevene i gang, og sammen med elevene reflekterer hun over hva som kan være løsninger, og hvilke ressurser elevene har selv. Rådgiveren ser sin rolle som å legge til rette for og støtte elevene slik at det de kommer frem til blir gjort. Videre er hun drøftingspartner med elever, lærere og foreldre i saker de ønsker å luftte. I slike tilfeller gir hun informasjon om hvordan skolen forholder seg til det som tas opp. Rådgiveren hjelper også en del elever når det gjelder fag gjennom å hjelpe dem til å finne en struktur for skolearbeidet, tilrettelegging og oppfølging for eksempel i gym. Ellers jobber hun med klassemiljøet i enkelte klasser. Da rådfører hun seg med PPT som også er lokalisert på skolen. Tema som vennskap, uvennskap og konflikter tas opp både i grupper på to og tre og med enkeltelever som har behov for det. Overganger er også noe hun jobber med. Hun får telefoner fra ungdomsskoler som har elever som har søkt seg til skolen og hun har møter med elevene og foresatte eller tar imot elevene når de kommer, for å bidra til en god overgang.

Skole A er en helsefremmende skole og i skoleåret 2017/2018 har sosialpedagogisk rådgiver vært frokostvert sammen med miljøkoordinatoren ved skolen. Å være frokostvert innebærer å samle elever i et rom, tenne lys, spille musikk og snakke med elevene. Det viktigste erfarer sosialpedagogisk rådgiver, er å være tilgjengelig for elevene under frokosten, og at det skapes en trygg ramme hvor elevene vet at de finner vennene sine. Under frokosten opplever rådgiveren at hun er en del av det sunne friske miljøet, som en motsats til mange av samtalene hun har på kontoret med elever som har ulike utfordringer.

Miljøkoordinatoren ved skolen er mer ute blant elevene enn sosialpedagogisk rådgiver; han er der ute hvor det snakkes og han har egne samtaler med noen elever. At han er mann trekkes frem både av rektor og sosialpedagogisk rådgiver som en fordel i en ellers så kvinnedominert elevtjeneste. Skolen erfarer at særlig en del gutter har ønske og behov for å snakke med en mann. De ser at han lettere kommer i kontakt med en del gutter de tidligere ikke har nådd inn til. Miljøkoordinatoren har rollen som vinge-tjeneste ved at han bistår lærere i utfordrende situasjoner, og han følger opp rus med helserådgiver, og voldsepisoder.

3.1.2 Skole B

Skole B har over 1000 elever. Den sosialpedagogiske ressursen er fordelt mellom en sosialpedagogisk rådgiver i 60 prosent stilling, en miljøarbeider i 100 prosent stilling, samt at det er satt av 40 prosent til sosialpedagogisk arbeid i stillingene til helserådgiverne. Bakgrunnen for organiseringen er ifølge rektor basert på de ansattes interessefelt, som at helserådgiverne ønsker å møte elever også i andre sammenhenger enn relatert til

helseutfordringer. Skolen disponerer totalt en ressurs på 200 prosent til sosialpedagogisk arbeid, og det tilsvarer i underkant av 0,2 prosent per elev.

Sosialpedagogisk rådgiver kombinerer rådgiverstillingen med 40 prosent undervisning. Hun opplever ikke at det er et problem å bytte mellom rollene som rådgiver og lærer, men hun trives best når hun har hele dager med undervisning eller rådgivning. Derfor har hun delt opp uka slik at hun har en hel dag i uka til undervisning og to hele dager til rådgivning. De to siste dagene justeres i forhold til undervisningsoppgaver hun har. Hun har to kontorer og bytter på hvor hun sitter ut fra arbeidsoppgavene.

Yrkesbakgrunnen til sosialpedagogisk rådgiver er frisør, men med omskolering til lærer og formal kompetanse innen karriereveiledning og coaching. Miljøarbeideren er psykiatrisk hjelpepleier og musiker. Helserådgiverne er utdannet sykepleier og helsesøster.

Aktivitetene innenfor den sosialpedagogiske ressursen er i særlig grad knyttet til å forebygge og forhindre dropout, ifølge rektor. Det er iverksatt tiltak både for å unngå at elevene kommer i en situasjon med bekymringsfullt fravær, og for å ta tak i elevene når de har høyt fravær. I slike situasjoner klargjøres det hva som blir veien videre, og hva skolen kan bidra med. Dette skjer i samarbeid med OT som er lokalisert på skolen.

Arbeidsdelingen mellom sosialpedagogisk rådgiver, miljøarbeider og helserådgivere er i stor grad knyttet til hvor mye de er ute blant elevene. Sosialpedagogisk rådgiver har ansvar for avklaringsmøter og er en aktiv part i IKO, samt for hjelpemidler som lydbøker, skrive- og retteprogrammer. Avklaringsmøter innkalles det til når det er fare for at en elev vil avbryte skoleløpet eller skal slutte. På møtene avklares det hvem skal gjøre hva og hvor mye som skal gjøres overfor eleven for at elevens kal fortsette. Det er sosialpedagogisk rådgiver som kaller inn til og leder avklaringsmøtene. OT er alltid med på disse møtene. Det er bekymringsmeldinger på bakgrunn av høyt fravær, fra faglærere og kontaktlærere, som er bakgrunnen for møtene. Rådgivers deltakelse i IKO handler om oppfølging av elever som trenger struktur og orden i hverdagen sin. Disse elevene er fortrinnsvis i første klasse, men hun følger også opp andre elever. Et eksempel på oppfølging er et møte med en elev om struktur i hverdagen hvor de snakker om studieteknikk og hvordan man bruker tida si. Hele bildet som betydningen av søvn, mat og hva som påvirker oss, er tema i slike møter.

Miljøarbeideren ved skolen jobber mye med det psykososiale miljøet på skolen. Han serverer frokost tre ganger i uka, har ettermiddagssamlinger, er på hjemmebesøk, vekker og henter elever, og er tilgjengelig ute i miljøet. Drømmeskolen er et tiltak han samarbeider med helserådgiverne med for å skape trygge klassemiljø og trivsel. Helserådgiverne har videre ulike samtalegrupper og for eksempel stressmestringskurs for elevene i sin sosialpedagogiske ressurs.

Om grenseoppgangen mellom oppgavene forteller sosialpedagogisk rådgiver at da hun begynte var det noe uklart mellom henne og helserådgiverne om hvem som skulle gjøre hva. Nå er de trygge på hverandre og samarbeider mye. Den tidligere sosialpedagogiske rådgiveren var med på Drømmeskolen, men nåværende rådgiver er ikke det fordi hun heller er involvert i IKO. Den forrige rådgiveren var kanskje mer synlig overfor elevene slik også helserådgiverne er, forteller sosialpedagogisk rådgiver. Dette tror hun er en følge av kompetansen den enkelte besitter og oppgaver man må gjøre.

3.1.3 Skole C

Skole C har under 500 elever, hvor en stor andel av elevene er hybelboere. Den sosialpedagogiske ressursen er fordelt mellom en sosialpedagogisk rådgiver i 50 prosent stilling og to ungdomskontakter hvor en jobber 100 prosent og den andre 50 prosent. Både sosialpedagogisk rådgiver og den ene ungdomskontakten kombinerer stillingene sine med 50 prosent undervisning. Sosialpedagogisk rådgiver har organisert sin arbeidsuke slik at hun har åpent kontor for rådgivning tre dager i uka hvor to av dagene er rene sosialpedagogiske dager. Sosialpedagogisk rådgiver har et kontor og hun forteller at det kan være utfordrende å kombinere stillingen med undervisning fordi hun av og til må avvise elever når hun skal på undervisning, eller blir avbrutt mens hun forbereder undervisningen. Rektor er klar over at sosialpedagogisk rådgiver er tilgjengelig utover det ressursen skulle tilsi.

Størrelsen på rådgiverstillingen er tilpasset elevtallet ved skolen og siden den sosialpedagogiske ressursen er liten i seg selv, mener rektor det er riktig å samle den på en person for å sikre kvalitet på tjenesten. Rektor har tro på at effekten av ressursen best utnyttes når mest mulig av den går til direkte arbeid med elevene, og ikke spises opp av møtetid og koordinering om den eksempelvis var todelt. Valdreskommunene via Nav Valdres, dekker en halv stilling blant ungdomskontaktene. Totalt benyttes 200 prosent ressurs til sosialpedagogisk oppfølging ved skolen. Det tilsvarer en ressurs i overkant av 0,4 prosent per elev.

Sosialpedagogisk rådgiver har bakgrunn som lærer, adjunkt og videreutdanning innen sosialpedagogikk og rådgivning. Ungdomskontaktene er henholdsvis barnevernspedagog og psykiatrisk sykepleier. Rektor vektlegger at det er høy kompetanse blant de ansatte i tjenesten. Sosialpedagogisk rådgiver og ungdomskontaktene har overlappende ansvarsområder gjennom at de jobber med de samme elevene, men mens sosialpedagogisk rådgiver er mer bundet til skolens arbeidstid, er ungdomskontaktene mer fristilte.

Av konkrete oppgaver har sosialpedagogisk rådgiver direkte kontakt med elever som trenger oppfølging og rådgivning relatert til større og mindre utfordringer. Det kan være alt fra hjelp til å fylle ut skjema til lånekassen, og til utfordringer knyttet til tvangsgifteproblematikk. Det er også en del elever som bor på hybel som sosialpedagogisk

rådgiver besøker og følger opp om de er borte fra undervisningen. Etter en times samtale er de ofte tilbake på skolen igjen. Det er viktig å få frem at det er et lavterskeltilbud for elevene og lærere. Elever og kontaktlærere kan komme på døra eller de avtaler møter. Videre deltar sosialpedagogisk rådgiver på klassetrinnsmøter hvor hun kommer med råd og tips til lærere. I enkelte klasser har hun stressmestringskurs, og samtalegrupper for jenter. Samtalegruppene har hun sammen med helserådgiver ved skolen. Hun er med og arrangerer verdensdagen for psykisk helse og sitter i en gruppe som arbeider med helsefremmende skole. Overføringsmøter med ungdomsskolene inngår også blant oppgavene.

Sosialpedagogisk rådgiver kunne tenkt seg å være mer med elevene, vært mer synlig. Hun opplever at hun har lite tid til forbyggende og oppsøkende virksomhet, og tror at flere vil benyttet seg av tjenesten om den var mer utadrettet. Ungdomskontaktene jobber noe mer utadrettet, også utenfor skolen. En av ungdomskontaktene har et tett samarbeid med Nav, og den andre jobber mye opp mot BUP. Sosialpedagogisk rådgiver jobber mer med elevene i skolen. De jobber sammen om enkelte elever, og informerer hverandre om elever så de vet hva som foregår.

3.1.4 Skole D

Skole D har rundt 600 elever, og drøyt 100 av elevene bor på internat eller hybel. Det er per i dag ikke ansatt en person i en sosialpedagogisk rådgiverstilling ved skolen. Skolen har i stedet valgt å fordele en 100 prosent tidsressurs på alle kontaktlærere som et lokalt tidstillegg. Rektor mener den sosialpedagogiske funksjonen ved skolen dekkes opp av kontaktlærerne og skolens elevtjeneste.

Skolen har tidligere fordelt ca en og en halv stillingsressurs mellom kontaktlærerne, men i skoleåret 2016/17 ble den redusert til rundt en stillingsressurs. Rektor begrunner organiseringen med at den viktigste sosialpedagogiske rådgiveren er kontaktlæreren som daglig er i kontakt med elevene. Det er en egendefinert oppgavebeskrivelse for rollen som rektor viser til. Der står det at kontaktlærer skal koordinere, samhandle og ha et overordnet ansvar for sin klasse. Videre at kontaktlærerens ansvarsområder er: «å ha ansvar for basisgruppe, et særskilt ansvar for at basisgruppen utvikler et trygt og godt læringsmiljø, oversikt over og oppfølging av den enkeltes elevs faglige og sosial situasjon, fungere som knutepunkt i sikkerhetsnettet som skal ta vare på den enkelte elev og ansvar for nødvendig informasjon om den enkelte elev er fullstendig og ajourført» (Oppland fylkeskommune, 2017e). Leder av elevtjenesten, som tidligere var sosialpedagogisk rådgiver, fremhever at dette er en ordning som legger opp til å følge opp eleven der den er. Hun forteller at mange kontaktlærere gjør mye sosialpedagogisk arbeid i den ressursen de har, men det er ikke alle steder det fungerer like godt.

I den sosialpedagogiske ressursen ved skolen inngår foruten kontaktlærerne, en miljøarbeider i 100 prosent stilling. Denne funksjonen skal bidra til ulik tilrettelegging for elevene, og utføres sammen med andre ansatte som elevassistenter, vernepleiere og helserådgiver. Skolen definerer også prosjektleder for IKO, som har en 20 prosent stilling, inn i den sosialpedagogiske ressursen ved skolen.

Skolen er en av fem skoler i Opplandfylkeskommune som deltar i det nasjonale IKO-prosjektet. IKO er imidlertid ikke en elevorientert funksjon, men leder av elevtjenesten som også er prosjektleder for IKO ved skolen, mener det ligger mye sosialpedagogikk i veiledningen av elevsaker i elevtjenesten. Det er mange elever som trenger oppfølging og der kommer IKO inn for å systematisere og delegere oppgaver om hvem som gjør hva i den videre oppfølgingen. Alle bekymringsmeldinger ved skolen sendes til IKO-teamet, mens de tidligere ble sendt til elevtjenesten. Nå kan elevtjenesten være et tiltak, og for eksempel fagstøtte et annet tiltak. Dette skal prøves ut i en prosjektperiode på tre år.

Det er totalt satt av 220 prosent stillingsressurs (inkl. prosjektleder IKO) til sosialpedagogisk arbeid. Det tilsvarer en ressurs på ca 0,3 per elev. Imidlertid er miljøarbeideren ute i permisjon dette skoleåret og ingen vikarierer i denne stillingen. Miljøarbeideren har sosialfaglig bakgrunn, mens leder av elevtjenesten er sykepleier, med videreutdanning i forbyggende arbeid, pedagogikk, idrettsfag i helse. Kontaktlærerne har lærerbakgrunn.

3.1.5 Likheter og ulikheter i organiseringen mellom skolene

Det er flere likhetstrekk, men også forskjeller i organiseringen og fordelingen av den sosialpedagogiske ressursen mellom de fire skolene i evalueringen. Av likheter finner vi at det er flere aktører eller stillinger som defineres som sosialpedagogisk ressurs. Miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomsarbeider inngår som del av ressursen ved alle skolene, men utover det varierer det noe hvilke stillinger som defineres inn i ressursen. Ved tre av skolene har de en sosialpedagogisk rådgiver. Ved den fjerde skolen er en del av ressursen fordelt på alle kontaktlærerne. Der defineres prosjektleder for IKO (20 prosent) inn i den sosialpedagogiske ressursen, mens det ved en annen skole er helserådgiverstillingene en del av den sosialpedagogiske ressursen.

Kompetansebakgrunnen blant de som inngår i den sosialpedagogiske ressursen er forholdsvis lik. De sosialpedagogiske rådgiverne har riktignok ulike fagbakgrunner i bunn, som lærer, frisør og sykepleier, men de har alle etter- og videreutdanning i for eksempel sosialpedagogikk, psykososialt arbeid og/eller rådgivning. Miljøkoordinatorne/miljøarbeiderne/ungdomskontaktene har alle sosialfaglig bakgrunn fra barnevern eller psykiatri.

Arbeidsdelingen mellom sosialpedagogisk rådgiver og miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt er gjennomgående slik at sosialpedagogisk rådgiver jobber mest med enkeltelever og opp mot klasser i skolen, mens miljøarbeider og ungdomskontakt i større grad jobber ute i miljøet, blant elevene og utenfor skolen. Det er likevel ikke klart avgrenset ved alle skolene da sosialpedagogisk rådgiver og miljøarbeider/ungdomskontakt samarbeider tett ved flere av skolen. Det går begge veier som at sosialpedagogisk rådgiver er med på å arrangere aktiviteter som trivselstiltak og frokostilbud, og at miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt også har samtaler med enkeltelever og følger de opp etter for eksempel rus- og voldsepisoder.

3.2 Samarbeid og tilgjengelighet

Elevtjenesten, som den sosialpedagogiske ressursen er en del av, finnes på alle videregående skoler i Oppland. I dette kapitlet ser vi nærmere på samarbeidet mellom aktørene i tjenesten, og hvorvidt det erfares at tjenesten dekker et behov og er tilgjengelig.

3.2.1 Organisering og aktører i elevtjenesten

Ved alle skolene er elevtjenesten ledet av en avdelingsleder, men det varierer mellom skolene hvorvidt avdelingslederen har personalansvar for aktørene som inngår i tjenesten. Bakgrunnen for den ulike organiseringen handler om at noen av aktørene i tjenesten har kombinerte stillinger og at den andre delen av stillingen, for eksempel undervisning, er førende for hvilken avdeling de er organisert under. En skole har tatt det de kaller «kloke grep» og gitt avdelingsleder både personalansvar for alle i tjenesten, og et faglig overordnet ansvar som gjør at sakene løftes opp til avdelingsleder. På den måten ryddes det tid til å jobbe med saker som er for store til at en rådgiver skal sitte alene med dem.

Felles for alle skolene er at elevtjenesten består av følgende aktører:

- Sosialpedagogisk rådgiver ved tre av skolene, ellers:
- Utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder
- Helserådgiver
- OT-koordinator
- Miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt

Hvor store stillingsressurser det er satt av til de ulike aktørene varierer i hovedsak etter elevtall, men avhenger også av prioriteringer gjort ved ledelsen ved skolene.

Ved alle skolene har elevtjenesten faste møter ukentlig. På disse møtene fordeles for eksempel IKO-saker, eller saker diskuteres på systemnivå. På disse møtene deltar også ofte PPT som er lokalisert ved alle skolene. PPT er imidlertid ikke organisert under

elevtjenesten. Tjenesten er fylkeskommunal og er en henvisningstjeneste, men deres kompetanse særlig på systemnivå, erfares som svært nyttig for elevtjenesten.

Ved en skole hvor det er internat, er det også et samarbeid med leder for internatet, det vil si det er ikke samarbeid om enkeltelever, men leder ved internatet deltar på månedlige driftsmøter med aktører fra elevtjenesten. Andre samarbeidspartnere som aktører i elevtjenesten har kontakt med er Nav, BUP, politi og aktivitetsaktører i området.

3.2.2 Koordinering, samordning og samarbeid i elevtjenesten

Oppgavefordelingen mellom aktørene i elevtjenesten erfares som tydelig, og det erfares at det er et godt samarbeid både på systemnivå og i enkeltsaker mellom aktørene i tjenesten. Hvilken betydning som legges i samarbeid kan imidlertid være ulik, og presisering som tydeliggjør nyansene mellom begreper som samarbeid, koordinering og samordning kan være hensiktsmessig.

Koordinering kan forstås som et overordnet begrep som viser til at oppgaver og aktører sees opp mot hverandre og vurderes i forhold til en enhet (Jacobsen, 2004). Leder for elevtjenesten kan antas å ha en slik rolle. Koordineringen kan ta form som samarbeid forstått som prosesser drevet av frivillig innsats ut fra aktørenes følte behov, eller som samordning forstått som en mer tvungen form for koordinering pålagt av en tredjepart (Jacobsen, 2004). Når målet er å skape bedre koordinerte tjenester mellom ulike aktører, for eksempel mellom rådgivere og andre i elevtjenesten, er det viktig å påvirke både det frivillige samarbeidet og den tvungne samordningen.

Ved de fire skolene vi snakket med, opplever alle at de i elevtjenesten samarbeider godt. På spørsmål om hva som og hvorfor det fungerer bra, trekkes både «tvang» og «frivillighet» frem. Av de pålagte aktivitetene som faste ukentlige møter i elevtjenesten, vektlegges blant alle som et viktig suksesskriterium. Det er en form for samordning som sikrer informasjon og skaper en arena for diskusjon og tilgang på hverandres kompetanse. Andre gode grep som trekkes frem er at ved flere av skolene er at elevtjenesten, eller de fleste i tjenesten, er lokalisert samme sted med kort vei imellom. Dette bidrar til lettere tilgang til hverandre, og tilgjengelighet for elevene som søker etter en rådgiver. Organiseringen og rekrutteringen av formell og tverrfaglig kompetanse trekkes også frem som nødvendig og viktig for tjenesten. Det skal gjenspeiles at alle er en del av et tverrfaglig team som jobber sammen om elevene sier en rektor. Av de mer frivillige aspektene ved koordineringen som påvirker samarbeidet er, som en rektor sier, at de ansatte i tjenesten har «hjerte for jobben sin», og andre nevner god kjemi og lav terskel for å hjelpe hverandre som positive trekk ved samarbeidet.

3.2.3 Behov for og tilgjengelighet til elevtjenesten

Når det gjelder hvorvidt det er behov for sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er de tre skolene som har egen rådgiver, tydelig på at det er et behov blant elevene for denne ressursen. Ved en av skolene erfares det at det er et udekket behov blant elevene, eller at noen elever er i en gråson. Den sosialpedagogiske rådgiveren på denne skolen peker på at det er noen de ikke når frem til, ikke får fanget opp fordi de ikke jobber så mye forbyggende gjennom utadrettede aktiviteter eller i klassene. Det er en høy terskel for mange å komme på døra hennes tror hun. Rektor ved samme skole nevner spesielt gutter som trenger en annen oppfølging enn tidligere, og at det kunne vært en fordel med flere menn inn i tjenesten for å møte deres behov.

Også elevene vi møtte ved to av skolene, er tydelige på at det er behov for sosialpedagogisk rådgivning og elevtjenesten som helhet. Det er en viktig tjeneste. Ved den ene skolen diskuteres betydningen av tjenesten for å hindre frafall, og elevene mener at det ville vært mer frafall om ikke tjenesten hadde vært der. Ved den andre skolen kom dette også opp ved at et par elever hadde gjort eller sto overfor omvalg som de erfarte at hadde betydning for at fortsetter på skolen. I prosessen med omvalg var flere aktører i elevtjenesten involvert, deriblant sosialpedagogisk rådgiver og OT-koordinator. Den ene eleven fortalte at det hadde stor betydning at han fikk besøk på hybelen og tett oppfølging i en periode som han var mye borte fra skolen.

Noen av elevene vi snakket med, fikk oppfølging av aktører i elevtjenesten uten at vi gikk inn på hvorfor. Andre aktiviteter som flere av elevene deltar på, er frokost, lunsj eller middag for hybelboere, mindfulness, bingo og konserter som arrangeres av personer ved elevtjenesten. Dette er et tilbud for alle eller grupper av elever, og er godt mottatt av elevene. Det er mange som deltar på aktivitetene, om ikke hver gang. Elevene har også forslag til andre aktiviteter, som kanskje enkeltelever får i dag, men som kan være relevant for alle. Det gjelder for eksempel studieteknikk, stressmestring og mental trening.

Elevene har kjennskap til enkeltpersoner ved elevtjenesten, uten å vite at det er en samlet tjeneste. Det vet heller ikke nødvendigvis hvilke stillinger de forskjellige har. En av de sosialpedagogiske rådgiverne er også inne på dette. Hun opplever selv at hun har en nærhet til elevene og tror også at mange vet hvem hun er, men ikke at hun er sosialpedagogisk rådgiver. De bruker ikke tittelen, men fornavnet – både på henne og de andre i elevtjenesten. Det varierer hvem elevene vet om, ut fra hvem de har hatt behov for å kontakte.

Felles ved de to skolene hvor vi møtte elever, er at alle vet hvem miljøkoordinator/miljøarbeiderne/ungdomskontaktene er. De er ute i miljøet, de arrangerer aktiviteter for alle og er synlige. Det gjør de også lette å kontakte. Flere vet også hvem helsesrådgiverne er, på grunn av vaksiner og andre helsespørsmål de har som gjør det naturlig å ta kontakt med dem for. Det samme gjelder utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveiledere som de har

kontakt med for valg av fag og studieretning. Det er mer uklart hvilken rolle og funksjon sosialpedagogisk rådgiver har. Det er ikke like konkret hva de kan hjelpe til med, og det er bare de som har vært i kontakt med sosialpedagogisk rådgiver ved skolen som vet hvem det er. De som har vært der, er på sin side veldig fornøyd med de rådene, den veiledning og oppfølgingen de får.

Ved alle skolene er det en oppfatning om at elevene får den rådgivningen de har krav på. Samlokalisering av elevtjenesten nevnes som sentralt for å sikre at elever får den oppfølging og rådgivning de skal. At tjenesten stort sett er lokalisert i samme bygg, samme del av skolen, i samme gang bidrar til økt tilgjengelighet. Det gjør at om elever kommer og det ikke er noen på kontoret til den de oppsøker, så vil noen andre kunne ta de imot og evt vise de videre eller få den rette personen til å kontakte dem igjen ved en senere anledning.

Elevene er imidlertid noe delt når det gjelder samlokalisering. På en side ser de det som positivt fordi det øker sannsynligheten for å treffe noen om de kommer dit. Samtidig som de synes det er vanskelig å treffe på den rette fordi de har kombinerte stillinger, eller har mange faste avtaler og møter som gjør at kontordøra er stengt. Når de først møter en stengt dør er det vanskelig å komme tilbake til senere. Det kan være flere grunner til det ifølge elevene, som at de hadde tatt mot til seg for å gå dit den første gangen og motet svikter andre gangen, eller rett og slett at behovet for å snakke med noen forsvinner før de rekker å treffe en rådgiver. På den andre siden opplever elevene det som stigmatiserende at «alle» ser hvor de skal, selv om de ikke vet hvorfor og hvem de skal møte. Bedre informasjon om hvem de forskjellige aktørene i tjenesten er, og hva de kan hjelpe med trekker elevene frem som et tiltak for å hindre stigmatisering.

Elevene opplever at de får for lite informasjon om elevtjenesten generelt og hva de enkelte i tjenesten kan hjelpe dem med. Ved den ene skolen fortalte elevene at de fikk noe informasjon når de begynte på skolen. Alle eller de fleste rådgiverne presenterte seg i en felles samling og noen var også innom klassene i løpet av de første dagene. Presentasjonene var imidlertid lite konkrete når det gjelder hva de kan hjelpe elever med, synes elevene. De sa også at det kan være slik at informasjonen glemmes etter litt tid, og når de har behov for å kontakte noen i elevtjenesten så husker de ikke hvem som er hvem, hva de kan hjelpe med eller hvor de finner dem. Elevene kom med flere forslag for å bedre informasjonen og bli bedre kjent med aktørene i tjenesten. Et forslag var at sosialpedagogisk rådgiver er med på noen eller flere av aktivitetene blant elevene sammen med for eksempel miljøkoordinator/ miljøarbeider/ungdomskontakt. Som nevnt tidligere, var det et ønske også fra en av de sosialpedagogiske rådgiverne, å være mer synlig blant elevene og jobbe mer oppsøkende og forbyggende. Et annet forslag å henge opp informasjon om når de er tilgjengelig og hvor de er å finne i hvert klasserom. Det ble nevnt at det kommer en app som skal kunne gjøre det enklere å gjøre avtaler med rådgivere i elevtjenesten, og få svar på spørsmål de har. Den gleder elevene seg til å ta i bruk fordi de tror den vil bidra både til å øke tilgjengeligheten og forhindre stigmatisering.

3.2.4 Erfaringer med elevtjenesten

Både rektorer, sosialpedagogiske rådgivere, leder av elevtjenesten og elevene som vi intervjuet, erfarer organiseringen og samlokaliseringen av elevtjenesten som positiv.

Fra skolens side trekkes det frem som avgjørende at elevtjenesten er en avdeling med en leder, og at en bevisst rekruttering av tverrfaglig kompetanse bidrar til å profesjonalisere tjenesten. Samarbeidet innad i elevtjenesten oppleves som bra, blant annet på grunn av en fast struktur med faste møter, men likevel rom til å handle ut i fra hjertet og på bakgrunn av kompetanse og interesser nevnes også. De ansatte i elevtjenesten opplever at det er et behov for tjenestene, også et udekket behov, men at de som er innom dem får den veiledningen og rådgivningen de har krav på.

Elevene erfarer også at de får gode råd og veiledning, og tett oppfølging når det er behov for det. Tilgjengeligheten opplever elevene som bra med tanke på at de er samlokalisert og enkle å finne, men peker også på at samlokaliseringen gjør det tydelig for andre hvor de skal, og at det kan virke stigmatiserende. Elevene tror mer informasjon om hva de forskjellige i elevtjenesten konkret kan hjelpe dem med kan hjelpe mot stigmatisering, og bidra til at flere oppsøker tjenesten. Det gjelder særlig sosialpedagogisk rådgiver som har en litt uklar funksjon og rolle for elevene sammenlignet med flere av de andre rådgiverne.

4 DRØFTING OG ANBEFALINGER

4.1 Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Som vist i kapittel 3, er det noen variasjoner mellom skolene når det gjelder organisering og fordeling av den sosialpedagogiske ressursen. Felles for alle skolene er at det er flere som ivaretar denne funksjonen, men hvem det er varierer. Foruten sosialpedagogisk rådgiver, er det ved tre skoler miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt, og ved en av skolen også helserådgivere. Ved den fjerde skolen er det kontaktlærere og leder av elevtjenesten, i tillegg til miljøarbeider som ivaretar denne funksjonen. Den nasjonale evalueringen av rådgivning i skolen viser det samme, at det er flere aktører som er involvert i dette arbeidet og at det sees som hele skolens oppgave (Buland et al, 2011). Buland et als (2011) evaluering viser også at mange skoler prioriterer tid og ressurser, og også kompetanse til dette arbeidet. Det mener de henger sammen med at det er et stort behov, noe som også bekreftes i vår studie. Alle de sosialpedagogiske ressursene ved de videregående skolene i Oppland, har relevant bakgrunn innen sosialpedagogikk, psykososialt arbeid, rådgivning, og sosialfag. Selv om det er ulikt hvem og hva som defineres inn i den sosialpedagogiske ressursen, så er ressursen per elev mellom 0,19-0,4 prosent.

Den sosialpedagogiske rådgiveren har en koordinerende funksjon ut mot både enkeltelever og foreldre og inn mot klasser og lærere. Felles for alle vi intervjuet er at de både jobber med individuell oppfølging av elever og på systemnivå inn i klasser og trinn, og overfor lærere. Hvordan arbeidet på systemnivå ivaretas på skolen hvor den sosialpedagogiske ressursen er fordelt på alle kontaktlærerne, har vi ikke god nok innsikt i til å vurdere. Ledelsen ved skolen fremhever at en slik organisering møter eleven der den er, fordi kontaktlærer er tett på sine elever, men det kan stilles spørsmål ved om kontaktlærere både har kompetanse, interesse og tid til å jobbe på systemnivå med den ressursen de er tildelt. I evalueringen til Buland et al. (2011) fremkommer det at lærere erfarer den sosialpedagogiske rådgiveren som en ressurs i arbeidet for tilpasset undervisning og læringsmiljø. Dette kommer også frem i vår studie. Både rektorer og sosialpedagogiske rådgivere erfarer at lærere etterspør deres kompetanse, fordi det oppleves som et behov i møtet med elevene. En slik kompetanseressurs har ikke skolen som har fordelt den sosialpedagogiske ressursen på alle kontaktlærerne. Det er selvsagt viktig at kontaktlærerne engasjerer seg i elevens psykososiale miljø og situasjon, men det kan variere mellom kontaktlærerne hvorvidt de har relevant kompetanse, og ikke minst

interesse og egnethet for sosialpedagogisk arbeid som sikrer at elevene får den støtten de har behov for.

4.2 Elevtjenesten

Det er en felles forståelse blant informantene når det gjelder hvem som inngår i elevtjenesten ved hver av skolene. De som nevnes er sosialpedagogisk rådgiver (der hvor de har det), utdannings- og yrkesrådgiver/karriereveileder, helserådgiver, OT-koordinator, og miljøkoordinator/ miljøarbeider/ungdomskontakt. Fra skoleeiers side er imidlertid ikke miljøkoordinator/miljøarbeider/ungdomskontakt en del av elevtjenesten slik den er definert i dag. Videre nevnes PPT som en viktig aktør elevtjenesten samarbeider med. Det påpekes at PPT ikke er en del av elevtjenesten på lik linje med det andre, men en fylkeskommunal henvisningstjeneste. De er likevel lokalisert sammen med elevtjenesten, og særlig i arbeidet på systemnivå er det et tett samarbeid med PPT ved alle skolene. Andre ansatte som samarbeider med elevtjenesten ble yrkesmotivatorer og internatleder nevnt, og selvfølgelig kontaktlærerne.

Det fremheves at det er et godt samarbeid mellom aktørene i elevtjenesten av både rektorer, sosialpedagogiske rådgivere og leder av elevtjenesten. Dette er i tråd med hva Innlandet Revisjon IKS (2012) fant at helserådgivere ved videregående skoler i Oppland også erfarte. Det nevnes også i den nasjonale evalueringen at en samorganisering og samlokalisering av de som jobber med oppfølging av elevene, er en styrke (Buland et al, 2011). De sosialpedagogiske rådgiverne ved de tre skolene setter pris på at samarbeidet i elevtjenesten både er preget av struktur og har et handlingsrom for den enkelte (jf. Jacobsen, 2004). De, og rektorene, understreker betydningen av at det er en leder for avdelingen, og faste ukentligmøter. Høy kompetanse blant de ansatte ansees også som viktige, samtidig som det gis rom for å utøve rollen ut fra den enkeltes kompetanse og interesse. En velfungerende organisasjonsform og gode systemer, er også hva Haug, Schulstok og Bakke (2016) konkluderte med når det gjaldt elevtjenesten i Oppland. De mener imidlertid at det finnes et potensiale for bedre tilgjengelighet og synlighet overfor elevene.

Elevene er fornøyd med den rådgivningen de får, men har et ønske om mer informasjon om hva de forskjellige i elevtjenesten kan hjelpe de med. Det tror de kan bidra til at det både blir lettere å ta kontakt når noe oppleves som utfordrende, og gjøre det mer «allment» og ikke bare for de som har de største utfordringene. Blant annet trekker de frem at de ønsker flere aktiviteter for alle, om forhold som gjelder mange elever, for eksempel studieteknikk og stressmestring. Tilgjengeligheten vurderer de som forholdsvis god, men etterlyser informasjon om når de forskjellige er tilgjengelig.

4.3 Oppsummering og anbefalinger

- Sosialpedagogisk rådgivning er en lovpålagt tjeneste, og tilbudet sikres ved ansettelse av sosialpedagogiske rådgivere med relevant kompetanse og interesse for å arbeide med og mot elever, foresatte og lærere og klasser.
- Det ses som positivt med bredt sammensatte Elevtjeneste-team med variert erfaringsbakgrunn og kompetanse. Elevtjenesten står overfor mange ulike oppgaver og utfordringer som krever forskjellige tilnærminger og perspektiver.
 - Samarbeidet mellom miljøarbeidere og sosialpedagogisk rådgiver sees som særlig viktig. Miljøarbeidere som er mye ute blant elevene, og som er flinke til å oppsøke, få kontakt og få øye på potensielle behov, er viktig for å fange opp elever og situasjoner det ellers kan være vanskelig å få øye på.
- Det er viktig med god og konkret informasjon om hva elevtjenesten generelt, og sosialpedagogisk rådgivningstjeneste spesielt, kan bistå med. Virkemidler i dette arbeidet kan være:
 - En mer relevant, informativ og tilgjengelig hjemmeside for tjenesten ved hver av skolene
 - Muntlig orientering i forbindelse med skolestart, men også utover i skoleåret
 - Kortfattet informasjonsskriv om elevtjenesten, hvem de er og hva de kan bistå med
 - Kontaktinformasjon hengt opp i alle klasserom
 - Elevtjeneste-appen som er under utprøving vil trolig være et positivt verktøy
- Det er viktig at sosialpedagogisk rådgiver setter av faste tidspunkt i løpet av uka hvor besøk fra elever / elevsamtaler skal være prioritert. Om man er ute av kontoret eller opptatt er det viktig å gi beskjed om når man neste gang kan treffes.
- Det vil være positivt om sosialpedagogisk rådgiver deltar på enkelte sosiale aktiviteter, som f.eks. frokost, for å gjøre seg kjent og bli synlig for elevene. Dette vil trolig både bidra til å spre kunnskap om hva sosialpedagogisk rådgiver kan bistå med å senke terskelen for å ta kontakt.
- Fysisk plassering av elevtjenesten er ikke likegyldig. Det er en fordel om teamet kan sitte noenlunde samlet for å lette kontakt, samarbeid og informasjonsflyt – gjerne også sammen med PPT. Det er også en fordel om tjenesten kan plasseres et sted som er forholdsvis skjermet, men likevel lett tilgjengelig, det vil si en plassering relativt nær områder der elevene naturlig ferdes.
- Evalueringen viser at en bør holde fast ved en samordning av elevtjenesten for å sikre kompetansedeling og – utvikling både internt ved elevtjenesten, på skolen og mellom skolene.

REFERANSELISTE

Buland, T., Mathisen, I.H., Aaslid, B.E., Haugsbakken, H., Bungum, B. og Mordal, S. 2011. *På vei mot framtida – men i ulik fart? Sluttrapport fra evaluering av skolens rådgivning*. Trondheim: SINTEF Teknologi og samfunn

Haug, E.H., Schulstok, T. og Bakke, I.B. 2016. *Tilgjengelig og samordnet. Rapport fra kartleggings- og evalueringsundersøkelse i de videregående skolene i Oppland – med et spesielt blikk på Utdannings- og yrkesrådgivning*. Arbeidsnotat nr. 214/2016. Lillehammer: Høgskolen i Lillehammer

Innlandet Revisjon IKS. 2012. Forvaltningsrevisjon Oppland fylkeskommune. *Helserådgiver i videregående opplæring*. Rapport 2012-3. Lillehammer: Innlandet Revisjon IKS

Oppland fylkeskommune. 2017a. *Elevtjenesten og PPT*. Lastet ned 11. mai 2017 fra <https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/elevtjenesten-og-ppt/>

Oppland fylkeskommune. 2017b. *Gjennomføring i videregående opplæring*. Lastet ned 11. mai 2017 fra <https://www.oppland.no/ansattportalen/lederens-hjorne/gjennomforing-i-videregaende-opplaring.79111.aspx>

Oppland fylkeskommune. 2017c. *Oppland med i forskningsprosjekt*. Lastet ned 15. mai 2017 fra <https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/opplaring-nyheter/oppland-med-i-forskningsprosjekt.69928.aspx>

Oppland fylkeskommune. 2017d. *Videregående skoler*. Lastet ned 21. mars 2017 fra <https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/opplaring-i-skole/videregaende-skoler/>

Oppland fylkeskommune. 2017e. *Roller og ansvar i videregående skole*. Lastet ned 15. mai 2017 fra <https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/skjemaer-og-dokumenter/handboker/veileder-videregaende-opplaring/2-roller-og-ansvar-i-videregaende-skole.76926.aspx>

Oppland fylkeskommune. 2013. *Mulighetenes Oppland. Strategiplan for videregående opplæring 2013-2016*.

Jacobsen, D.I. 2004. Hvorfor er samarbeid så vanskelig? Tverretatlig samarbeid i et organisasjonsteoretisk perspektiv. I Repstad, P. (red.) *Dugnadsånd og forsvarsverker-tverretatlig samarbeid i teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget

Utdanningsdirektoratet 2017. Hva er rådgivning? Lastet ned 12. mai 2017 fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/radgiving/hva-er-radgiving/>

Utdanningsdirektoratet 2009. *Anbefalt formell kompetanse og veiledende kompetansekriterier for rådgivere*. Lastet ned 12. mai 2017 fra https://www.udir.no/globalassets/upload/brev/5/anbefalt_formell_kompetanse_og_veilede_nde_kompetansekriterier_brev.pdf

5 VEDLEGG

5.1 Vedlegg 3: Temaguide sosialpedagogisk rådgiver

Litt om skolen

- Antall elever, antall lærere
- Programfag

Hva er dine arbeidsoppgaver som sosialpedagogisk rådgiver?

- Hvor stor er stillingen din som sosialpedagogisk rådgiver?
- Flere stillinger (kontaktlærer, annet)
- Forenlig med de oppgavene du har/behovet elevene har

Hvilken kompetanse og bakgrunn har du i stillingen som sosialpedagogisk rådgiver?

Hva synes du om måten dere har organisert den sosialpedagogiske rådgivningstjenesten og Elevtjenesten ved skolen på?

- Hva fungerer/fungerer ikke

Hvordan er oppgavefordelingen mellom deg som sosialpedagogisk rådgiver og de andre aktørene i Elevtjenesten?

- Helserådgiver
- YoU-rådgiver
- Miljøarbeidere
- Kontaktlærer

Hvordan fungerer samarbeidet mellom dere i Elevtjenesten?

- Hva fungerer bra/ikke bra
- Hvorfor/hvorfor ikke

Erfarer du at elevene får den rådgivningen de har behov og krav på?

- Hvorfor ikke/hva handler det om

5.2 Vedlegg 2: Temaguide rektorer

Litt om skolen

- Antall elever, antall lærere
- Programfag

Hvordan er den sosialpedagogiske rådgivningstjenesten organisert på skolen?

- Ressurs-størrelse og fordeling internt
- Kompetanse
- Arbeidsoppgaver
- Bakgrunn for valgt organiseringsform

Hvordan er Elevtjenesten organisert på skolen?

- Aktører/rådgivere
- Ressursfordeling mellom aktører
- Bakgrunn for valgt organiseringsform

Hvordan er oppgavefordelingen mellom aktørene i Elevtjenesten?

- Helse­rådgiver/sosialpedagogisk rådgiver
- YoU-rådgiver/ sosialpedagogisk rådgiver
- Miljøarbeidere/ sosialpedagogisk rådgiver
- Kontaktlærer/ sosialpedagogisk rådgiver

Hvordan opplever du at samarbeidet mellom aktørene i Elevtjenesten fungerer?

- Hva fungerer bra/ikke bra
- Hvorfor/hvorfor ikke

Erfarer du at elevene får den rådgivningen de har behov og krav på?

- Hvorfor ikke/hva handler det om

5.3 Vedlegg 3: Intervjuguide elever

Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste

Kjenner dere til den sosialpedagogiske rådgivningstjenesten ved skolen?

Vet dere hvilke aktører som er en del av denne tjenesten ved skolen?

Vet dere hvem av dem som er sosialpedagogisk rådgiver?

Hvordan fikk dere kjennskap til tjenesten?

Har informasjonen om tjenesten vært tilstrekkelig?

Er tjenesten godt kjent blant elevene?

Opplever dere at det er enkelt å ta kontakt med sosialpedagogisk rådgivningstjeneste?

Hva gjør at det er enkelt/vanskelig? (tilgjengelighet, person, ukjent hvem som er hvem, hvor de holder til, når de er der)

Hva kan gjøres for at det skal bli enklere å ta kontakt?

Hvilke temaer/spørsmål tenker dere at det er naturlig å ta opp med sosialpedagogisk rådgiver?

Er det spørsmål dere synes eller tror det er vanskelig å ta opp?

Hvilke type aktiviteter har dere deltatt i som sosialpedagogisk rådgivningstjeneste tilbyr?

Hva synes dere om disse aktivitetene?

Er det andre aktiviteter dere kunne tenkt dere at tjenesten tilbød?

Har dere inntrykk av at elever får gode råd og god oppfølging når de tar kontakt med sos.ped. rådgivningstjeneste?

Vil dere si at sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er viktig for dere som elever?

Er det noe ved sos.ped. rådgivningstjeneste dere kunne tenke dere annerledes? (Hva tenker dere at en sos.ped. rådgivningstjeneste burde kunne bidra med?)

Elevtjenesten

Sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er en del av Elevtjenesten.

Hvor godt kjent er dere med Elevtjenesten og de andre som jobber der?

Hvem er dere mest kjent med av aktørene i Elevtjenesten?

Vet dere hvem i Elevtjenesten dere skal kontakte i hvilke saker?

Evaluering av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste.

Videregående skoler i Oppland.

Evalueringen av sosialpedagogisk rådgivningstjeneste er gjort på oppdrag av Oppland fylkeskommune. Datamaterialet er dokumenter fra fylkeskommunen, og intervjuer med rektorer og sosial pedagogiske rådgivere ved fire skoler, samt gruppeintervjuer med elever ved to skoler. Evalueringen viser at den sosialpedagogiske funksjonen ivaretas på ulike måter ved alle skolene. Arbeidsdelingen mellom aktører som inngår i den sosialpedagogiske ressursen er tydelig ved alle skolen, men det varierer hvordan arbeidet er delt mellom aktører i elevtjenesten. Samarbeidet i elevtjenesten ved skolene erfares som godt. Elevene opplever at tjenesten er god, men ønsker mer informasjon om tjenesten og økt tilgjengelighet slik at flere elever tar kontakt ved behov. Basert på funnene har Østlandsforskning kommet med anbefalinger relatert til kompetanse, samarbeid, informasjon, tilgjengelighet, og fysisk plassering på skolen.

ØF-notat 09/2017

ISSN nr: 0808-4653